

ÖZGÜN MUHAKEME SORULARI

1 Denge mi, hareket mi?

Bir öğrenci, Rönesans ve Barok resim anlayışlarını karşılaştırmak için iki özgün çalışma üretmiştir. Bunlar tarihî eser kopyası değildir. İncelemede tek bir renkten dönem veya sanatçı belirlenmeyecek; kompozisyon ve ışık ilişkisi birlikte yorumlanacaktır.

P

R

Hangi karşılaştırma, iki biçimsel kanıtı birlikte kullanır ve kesin atıf sınırını korur?

- A) P'de denge ve açıklık, R'de hareket ve dramatik ışık öne çıkar; bunlar farklı anlayışları düşündürür, tek başına sanatçı adı verdirmez.
- B) P'nin aydınlık olması Barok olduğunu kesinleştirir; figürlerin yerleşimi bu sınıflamada kullanılamaz.
- C) R'de gölge bulunduğundan bütün koyu resimler aynı döneme aittir; hareketin ayrıca incelenmesi gerekmez.
- D) P ile R aynı figür sayısını içeriyorsa ışık ve kompozisyon farkı anlam üretmez.
- E) R'de çaprazlık olması bütün Rönesans eserlerini dışlar ve belirli bir sanatçıyı kesin olarak belirler.

2 Aynı nesne, farklı görme

İki öğrenci aynı masa ve sürahiyi, modern sanat yaklaşımlarını araştırarak yorumlamıştır. Bir izleyici, "İkisi de nesneyi fotoğraf gibi göstermediğine göre aynı yaklaşımı kullanmıştır." der. İki çalışma ders için özgün tasarımlardır.

K

L

Hangi açıklama, izleyicinin ortak özelliğe dayanan çıkarımını en iyi düzeltir?

- A) İki resimde aynı nesne kullanıldığı için anlatım yöntemleri ve amaçları zorunlu olarak aynıdır.
- B) K'nin parçalanmış olması onun ışık izlenimini, L'nin tek bakışı da çoklu bakışı amaçladığını gösterir.
- C) Fotoğraf gibi görünmemek her iki çalışmayı sanat dışına çıkarır; yöntem karşılaştırılamaz.
- D) K ve L'de fırça kullanılması onları aynı akımın kesin örneği yapar; görme biçimi ayırtır.
- E) K çoklu bakış ve parçalama, L değişen ışık izlenimi üzerinden kurulur; ortak gerçekçilik uzaklığı yöntemleri eşitlemez.

3. Tek renkten dönem çıkmaz

Özgün K çalışmasında sakin oturan figürler açık bir mekânda dengeli yerleşmiştir. L’de figürler eğik yönlerde iç içe geçer; ışık bazı yüzleri belirginleştirir. İki çalışmada da kırmızı kumaş vardır. Öğrenci yalnız bu kumaştan ikisinin aynı sanat anlayışında olduğunu savunur.

Hangi karşılaştırma iddiası daha güçlü biçimde inceler?

- A) Kırmızının kapladığı alanı karşılaştırıp diğer düzen kararlarını aynı kabul etmek
- B) Kumaşın benzerliğini ortak anlayış için yeterli sayıp figür yönlerini ayrıntı olarak bırakmak
- C) Figür yönlerini, ışıkla kurulan vurguyu ve mekân düzenini birlikte karşılaştırmak
- D) İki çalışmanın konusunu figür resmi diye sınıflayıp mekân düzenlerini karşılaştırmamak
- E) Figürlerin sayısı yakınsa ışıkla vurgu farkını sanat anlayışından bağımsız saymak

K

L

4. Renk neden doğal değil?

Öğrenci, kalabalık bir durakta yalnızlık duygusunu anlatan özgün resimde yüzleri mor, elleri uzun çizmiştir. Dosyasında bu bozmaların sıkışmışlık duygusu için seçildiği yazılıdır. Eleştiri yalnız “İnsanlar gerçekte böyle değil.” biçimindedir.

Hangi inceleme biçim ile anlatım bağıını araştırır?

- A) Mor yüzlerin benzer örneklerini bulup her renk bozmasını aynı anlatım amacıyla açıklamak
- B) Bozmaların duygusal amaçla ilişkisini ve izleyicide hangi ayrıntıya dayalı yorumlar oluşturduğunu incelemek
- C) Dosyadaki duygu açıklamasını yeterli sayıp izleyici yorumlarını ayrıca incelememek
- D) Elleri gerçek oranlara göre düzeltip ardından yalnız anatomik benzerliği karşılaştırmak
- E) Başlığı kaldırıp yalnız mor rengin kişisel çağrışımlarını toplamak

5. Bir yorumdan denemeye

Bir öğrenci “Kentte yalnızlık” konusunu işler. İlk izleyici “Figürün çevresi çok boş; sakin görünüyor.” der. Öğrenci bütün boşlukları doldurmayı önerir. Başlangıçta sakinlik değil yalnızlık hissi hedeflenmiştir.

Ana fikri koruyan iki farklı değişiklik öneriniz. İki taslağı karşılaştırırken hangi iki koşulu aynı tutar ve izleyiciden neyi gerekçelendirmesini istersiniz?

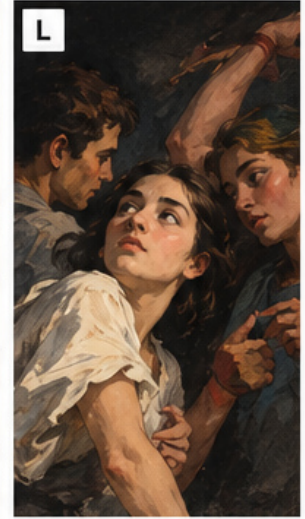
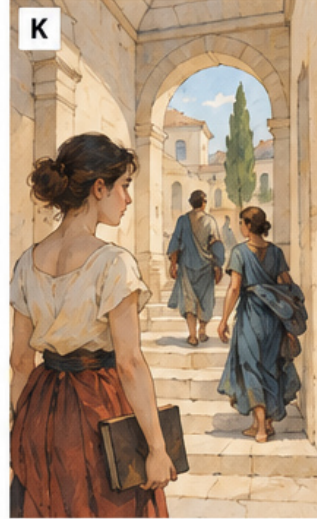

6. Mekânın rolünü silmek

K çiziminde zemin ve mimari çizgiler figürleri düzenli bir ortak mekâna bağlar. L'de arka plan karanlık, figürler yakın planda ve kesişen hareketlerle görünür. Öğrenci yalnız yüzlerin benzerliğini inceleyip mekânın anlatıma katkısını dışlar.

Hangi ek soru eksik boyutu doğrudan tamamlar?

- A) Yüzlerdeki benzer ayrıntılar hangi anatomik özelliklerden doğuyor?
- B) Hangi figürün yüzü daha yüksek teknik ayrıntıyla işlenmiş?
- C) Yalnız arka planların renk adları birbirine ne kadar benziyor?
- D) Figürler ve çevre arasındaki uzaklık, açıklık ve örtüşme ilişkileri bakışı nasıl yönlendiriyor?
- E) Figürlerin yüzlerini kırparak yan yana koyduğumuzda benzerlik artıyor mu?

7. Yakından ayrı, uzaktan birlikte

Özgün bir renk etüdünde küçük mavi ve sarı izler birbirine karıştırılmadan yan yana bırakılmıştır. Yakından izler ayrı seçilir; uzaktan daha bütünlüklü bir renk alanı algılanır. Öğrenci yalnız yakın fotoğrafla çalışmanın tüm izleme etkisini değerlendirmek istiyor.

Hangi ek deneme bu çalışmanın araştırdığı algı ilişkisine en uygundur?

- A) Aynı yüzeyi benzer ışıktaki farklı izleme uzaklıklarında inceleyip izlerin ayrışma/bütünlüşme etkisini kaydetmek
- B) Yakın fotoğrafı büyütüp yalnız tek tek izlerin sınırlarını daha ayrıntılı değerlendirmek
- C) Mavi ve sarıyı palette karıştırıp oluşan rengi yan yana izlerin yerine ölçmek
- D) Uzak görünümü farklı ışık altında inceleyip her farkı uzaklığa bağlamak
- E) İzleri seyrekleştirip yeni yüzeyden ilk düzenin uzaklık etkisini çıkarmak

8. Gözlemeden ihtiyatlı yoruma

Bir çalışma notunda "Eğik yönler, keskin ışık farkı ve hareketli figürler var; bu kesinlikle belirli bir ustanın özgün eseridir." yazıyor. Kaynak, tarih ve sanatçı kaydı yoktur. Görsel, bu soru için üretilmiş özgün bir etüttür.

Gözlenebilir üç özelliği koruyan fakat kanıtsız sanatçı atfı içermeyen yeni bir not yazınız. Sanatçı atfı için iki ayrı kayıt türü öneriniz.

9. Ölçüt kararın önünde

Ekip küçük bir sergi için “Uzakta ana duygu fark edilsin, yakında malzeme ayrıntısı incelensin.” ölçütlerini koymuştur. K’da uzaktan anlam seçilir ama yüzey kaplaması ayrıntıyı örter. L’de iki koşul da denemede karşılanır. K daha çok beğeni oyu almıştır.

Hangi karar görevin ölçütlerine dayanır?

- A) L’yi mevcut ölçütler bakımından seçmek; K’nın beğeni üstünlüğünü ayrı bilgi olarak kaydetmek
- B) K’nın beğeni üstünlüğünü ikinci ölçütün yerine koyarak K’yı mevcut görev için seçmek
- C) L’yi seçip iki ölçütün karşılanmasını izleyici beğenisinin de sağlandığı şeklinde raporlamak
- D) K’nın beğeni sayısını yüzey ayrıntısının görünürlüğüne ilişkin dolaylı ölçüm saymak
- E) İki ürünün beğeni ortalamasını alıp görünürlük sonuçlarını karşılaştırma dışında bırakmak

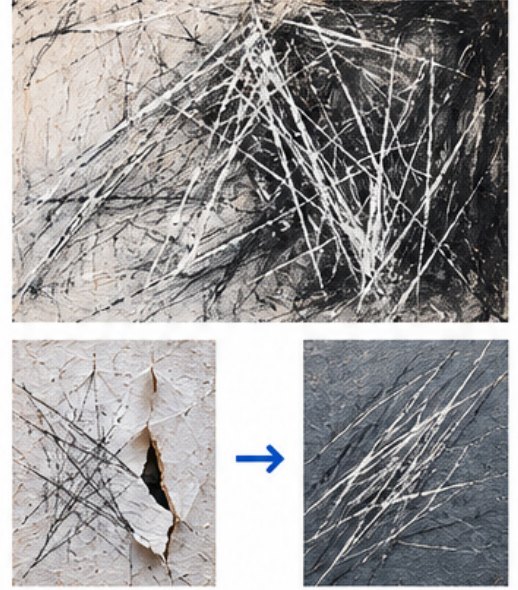

10. İfade mi, kazara iz mi?

Bir resimde yoğun kazıma izleri vardır. Öğrenci bunları kaygı anlatımı için kullandığını söylüyor. Deneme kaydında izlerin kâğıdın yırtılmasına yol açtığı, son sürümde aynı etkinin daha dayanıklı bir yüzeyle arandığı görülür.

Hangi değerlendirme süreç kaydını doğru kullanır?

- A) Kazıma bulunduğu kaygı yorumunu izleyici ve bağlam kaydı olmadan yeterince doğrulanmış saymak
- B) Kâğıt yırtıldığı için önceki denemeyi yalnız teknik hata olarak dosyadan çıkarmak
- C) İfade amacı ile malzemenin taşıma koşulu birlikte geliştirilmiştir; izlerin anlamı yine bağlamla değerlendirilir.
- D) Yüzey güçlendiğinden ifade etkisinin de aynı ölçüde güçlendiğini denemeden kabul etmek
- E) Son yüzey dayanıklıysa ilk kaygı amacını raporlamayı gereksiz görmek

11. Dönüşümü görünür kıl

Öğrenci, kendi çektiği pazar fotoğrafındaki kabalığı başlangıç alır. Son çalışmada nesneleri sadeleştirir, yürüyüş yönlerini tekrar eden koyu çizgilerle belirginleştirir ve acele duygusu amaçlar. “Fotoğrafi kullandım.” notu bütün süreci anlatmamaktadır.

“Kaynak: ____; Biçimsel dönüşüm: ____; Amaçla bağlantı: ____” alanlarını doldurunuz. Son resmi pazarın tarafsız fotoğraf kaydı gibi sunmak neden uygun olmaz?

12. Karşılaştırma eşit koşul ister

Bir öğrenci iki resimde ışık–gölge etkisini karşılaştıracak. K'nın baskısı solmuş, L'nin dijital görüntüsünde kontrast yükseltilmiştir. Özgün görüntü kayıtlarına erişim mümkündür.

Hangi adım biçimsel karşılaştırmanın güvenilirliğini en çok artırır?

- A) L'nin kontrastını K'nın solukluğuna benzetip kaynak görüntüleri incelemeyen eşitlik sağlamak
- B) Mümkün olduğunca güvenilir, benzer aktarım koşullarındaki kayıtları kullanıp kalan farkları belirtmek
- C) K'yı daha güçlü ışıktaki gösterip baskının solmasını giderilmiş saymak
- D) İki kaydı aynı boyutta basıp mevcut kontrast farkını özgün eser farkı olarak kullanmak
- E) Dosya çözünürlüklerini eşitleyip renk ve kontrast müdahalelerini ayrıca kaydetmemek

K

L

13. İzleyiciye hükmü söylemek

Sergi ekibi özgün resmin gerginlik anlatıp anlatmadığını öğrenmek istiyor. Anketi “Bu güçlü çizgilerin yarattığı gerginliği herkes gibi hissettiniz mi?” diye başlatıyor.

Hangi soru daha kullanılabilir kanıt üretir?

- A) Resimdeki gerginliği en çok hangi çizgide buldunuz?
- B) Ekip gerginliği amaçladı; sizce bunu ne kadar iyi başarmış?
- C) Bu resimdeki güçlü çizgileri ne kadar beğendiniz?
- D) Resim size hangi duyguyu düşündürüyor; bunu hangi çizgi, renk veya yerleşime bağlıyorsunuz?
- E) Çizgiler mi renkler mi sizde daha fazla gerginlik oluşturdu?

14. Notları alanlarına ayır

K “Figürler merkezde dengeli kümelenmiş.” L “Bu düzen bana dinginlik düşündürüyor.” M “Kaynak kaydı belirli bir dönemi doğruluyor.” başlıkları üç inceleme notudur. Bunlar farklı türde kanıtlar kullanır.

K, L ve M’yi biçimsel gözlem, yorum ve tarihsel kaynak bilgisiyle eşleştiriniz. M olmadan K ve L’den kesin tarih çıkarmanın sorununu açıklayınız.

K

“Figürler merkezde dengeli kümelenmiş.”

L

“Bu düzen bana dinginlik düşündürüyor.”

M

“Kaynak kaydı belirli bir dönemi doğruluyor.”

1. _____

2. _____

3. _____

15. Parçalamak aynı amacı vermez

Özgün K portresinde biçimler parçalanarak yüzün farklı yönleri aynı yüzeye taşınmıştır. L’de yüz uzatılmış, renkler doğal görünüşten uzaklaştırılarak huzursuzluk amaçlanmıştır. Öğrenci “İkisi de fotoğrafa benzemiyor; aynı sorunu araştırıyorlar.” der.

Hangi karşılaştırma iddiayı düzeltir?

- A) İki çalışma da doğal görünüşü değiştirdiğinden temel amaçları aynı duyguyu anlatmaktır.
- B) K’deki farklı yönler de L’deki renkler gibi yalnız duygusal huzursuzluğun kanıtıdır.
- C) L’nin renkleri farklı olsa da yüz tek konu olduğundan biçim kurma amacı K ile aynıdır.
- D) İki çalışmanın boya türleri karşılaştırılırsa anlatım amaçları arasındaki fark tek başına belirlenir.
- E) K bakış ve biçim kurulumunu, L duygusal ifade için bozmayı öne çıkarır; ortak gerçekdışılık tek amaç göstermez.

K

L

16. Malzeme bütçesiyle karar

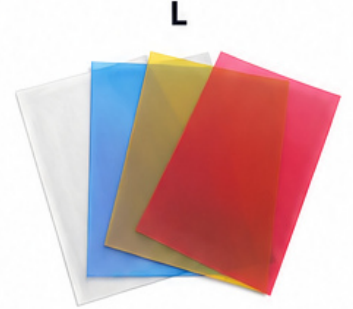
Ekip, ışık geçiren renkli katmanlarla değişen bir görünüş hazırlıyor. Bütçe yalnız bir büyük üretime yetiyor; iki küçük malzeme denemesi yapılabilir. K katmanı renkleri güzel birleştiriyor ama kıvrıldığında bağlantısı ayrılıyor. L daha dayanıklı, renk birleşimi henüz denenmemiş.

Büyük üretimden önce iki aşamalı plan öneriniz.

Hangi belirsizlikleri hangi gözlemle azaltır, son kararı hangi iki ölçüte bağlarsınız?

K

L

17. Aynısını çizmeden esinlen

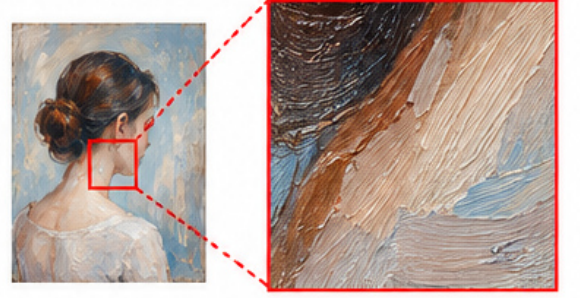
Öğrenci bir kaynak çalışmada sık tekrarlanan kısa çizgilerin ritmini inceler. Yeni görevi sakın bir kütüphane köşesini anlatmaktır. Kaynağın figürlerini, yerleşimini ve renklerini aynen aktarmak istemez.

Kaynakta incelenen ilkeyi yeni amaca uyarlayan iki karar yazınız. Kaynak notu ile özgün katkı notunda hangi farklı bilgileri belirtirsiniz?

18. Ölçek değişince kanıt

Özgün bir figür çalışmasının küçük ekran görüntüsünde yüzey izleri görünmüyor; yüksek çözünürlüklü ayrıntıda fırça yönleri belirginleşiyor. Öğrenci küçük görüntüden “Yüzey tamamen pürüzsüzdür.” sonucunu yazmıştı.

Hangi güncelleme kanıtın değişimini doğru yansıtır?

- A)** Küçük görüntüde seçilmeyen yüzey izleri ayrıntı kaydında görüldü; önceki pürüzsüzlük hükmü daraltılmalıdır.
- B)** Ayrıntı kaydı daha net olduğundan küçük görüntünün verdiği genel kompozisyon bilgisi de kullanılmamalıdır.
- C)** Fırça yönleri belirginleştiği için eserin tarihi ve yapım sırası da bu görüntüden kesinleştirilebilir.
- D)** İki kayıt uyuşmadığından ayrıntı kaydı doğrulanıncaya kadar ilk pürüzsüzlük hükmü kesin tutulmalıdır.
- E)** Küçük görüntüde pürüzsüz, ayrıntıda izli görüldüğü için yüzeyin fiziksel yapısı değişmiş kabul edilmelidir.

19. Süreç kartlarını bağla

K “Amaçlanan etki ile izleyici yorumunu karşılaştır”; **L** “Amaç ve iki ölçüt belirle”; **M** “İlk malzeme ve kompozisyon denemesini yap”; **N** “Seçilen değişikliği benzer koşulda yeniden dene”. K kaydı ilk denemeden sonra hazırlanacaktır.

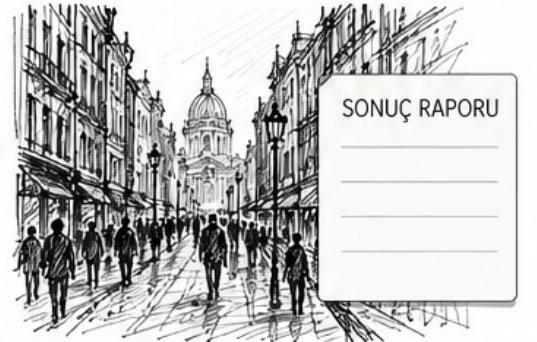
Kartları bağımlılıklarına göre sıralayınız. N’den önce hangi kararın gerekçesi kaydedilmelidir?

K Amaçlanan etki ile izleyici yorumunu karşılaştır.	L Amaç ve iki ölçüt belirle.
M İlk malzeme ve kompozisyon denemesini yap.	N Seçilen değişikliği benzer koşulda yeniden dene.

20. Son raporda iki ölçüt

Bir öğrenci kent resmi için ritim ve odak ölçütlerini baştan koyar. Son denemede tekrar eden çizgiler hareket duygusunu güçlendirmiş, ancak izleyiciler ana figürü bulamamıştır. Rapor tek sözcükle “Başarılı” yazılmıştır.

Hangi rapor geliştirmeyi en iyi yönlendirir?

- A)** Odak bulunamadığından ritime ilişkin olumlu gözlem de başarısız olarak değiştirilmelidir.
- B)** Ritim ve odak puanları tek ortalamada birleştirilip hangi ölçütün eksik kaldığı raporlanmamalıdır.
- C)** Ritim hedefi desteklenmiş; ana figür odağı zayıf kalmıştır, çevresindeki yoğunluk azaltılarak yeniden denenebilir.
- D)** Hareket duygusu güçlendiğine göre ana figürün bulunması sonraki sürümde kendiliğinden düzelecektir.
- E)** Sonraki raporda yalnız ritim hedefi kullanılarak mevcut taslak tam başarılı sayılmalıdır.